

Průvodce profesionála – učitele elektronickou komunikací a prací se sociálními médii (upraveno podle Skotského GTC)

Předmět tohoto průvodce

Stoupající popularita sociálních médií umožnila učitelům zásadně měnit své profesionální přístupy, využívat nové nástroje a vzdělávat inovativně s vyšším zapojením žáka. Většina učitelů tak činí bez jakýchkoli potíží. Praktikující učitelé a budoucí učitelé by si ale měli být vědomi mnoha výzev a problematických oblastí při využívání elektronické komunikace a sociálních médií.

Tento profesionální Průvodce by měl identifikovat potenciální nebezpečí a nabídnout doporučení jak jim předcházet a využívat této komunikace profesionálně a odpovědně. Průvodce se vztahuje na online komunikaci a sociální média včetně softwaru a aplikací (i na mobilních zařízeních), e-maily, webové stránky a sdílení informací. Příklady odkazují na Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, Wikipedia a MySpace. Zahrnují také SMS a online klienty jako jsou MSN Messenger, BBM či Skype.

Základní pravidla

Tento průvodce doplňuje Pracovní řád pro pedagogické pracovníky GTC Skotsko, ve kterém jsou uvedeny klíčové prvky profesionality učitele. Zachování důvěryhodnosti učitele a učitelství jako profese se odvozuje nejen od chování ve třídě a v profesním životě, ale také v jeho soukromém životě včetně aktivit online.

Nové rozměry vzdělávání

Ať již email, tak i blogy a tweety jsou jako technologické prvky, se stávají všude přítomnými nástroji ve třídě. Tyto nové technologie otvírají nové možnosti pro žáky a další partnery ve vzdělávání; umožňují nové úkoly a využívání zdrojů, propojování tříd v jiných komunitách a zemích. Něco takového bylo před pár lety nemyslitelné.

Možnost komunikovat v reálném čase s ostatními a přístup ke světové síti přináší velké příležitosti učitelům. Přináší však také odstraňování hranic mezi učitelem a žákem obecně.

Ve všech profesích je dnes velmi obtížné rozlišit, co je realita a co je mediální fikce. Vnímání učitelství jako profese je v samotném centru pozornosti této sebe-regulační profese.

Perspektiva pohledu rodiče a pochopitelné obavy široké veřejnosti z nevhodného používání online služeb je velmi zásadní. Někdy se chování takové veřejnosti a médií nedá vůbec předvídat. Učitelé si musí být vědomi, že všechny jejich aktivity, které vykonávají, ať jakkoli nevinné, mohou být vykládány jinak a také tak veřejně hodnoceny.

Soukromí versus Profesionalita

Jak je zřejmé z pracovního řádu, učitelé jsou také lidé se svým soukromým životem, ale jejich chování mimo službu se odráží v jejich profesním životě. Je proto nutné je seznamovat se základními pravidly, jejichž porušení by mohlo vést až k ztrátě pověsti a možnosti učit.

Profesní ohrožení

Učitel se velmi často stává obětí nechtěného dopadu využití sociálních sítí a elektronické komunikace. E-mail, textové zprávy a sociální média velmi podporují neformální dialog a proto velmi často dochází k nesprávnému výkladu či dokonce vědomé manipulaci s některými kroky učitele v této oblasti. Elektronické zprávy nejsou anonymní a lze je vyhledat a žijí svůj věčný život online. Obsah archivu sociálních sítí je uložen, i když byl oficiálně smazán. Jakmile je taková zpráva odeslána, autor bere odpovědnost za to, že již není schopen její obsah kontrolovat.

Sociální média přinášejí novou dimenzi a také pocit, že je naprosto skvělé, když se učitel a žák stávají 'kamarády' v online prostředí. **Učitel nesmí nikdy sdílet s žáky žádné informace, které se vztahují k učitelům a škole jako takové, za žádných okolností a v žádném prostředí.**

Právní aspekty

Pracovní řád popisuje některé činnosti, které mohou vést až k uplatnění legislativních kroků vůči praktikujícímu a budoucímu učiteli.

Takovým skutkem je i chování online, které může mít trestně-právní či občanskou odpovědnost. Je proto nutné se nad takovou činností zamyslet.

Připravenost k použití technologií

Prvořadým úkolem je chránit děti a mládež a ohrožené vrstvy mladých před riziky a posilovat autoritu učitelé profese. Z uvedeného důvodu je nutno všechny připomínky a stížnosti řešit velmi důsledně, a to i ty které zahrnují internet a elektronická média.

V přehledu uvádíme typy chování, které může vést k disciplinárním opatřením:

- Nepatřičná elektronická komunikace s žáky, kolegy a rodiči včetně chatu a SMS
- Posílání (erotické zprávy) kolegům či žákům či dalším osobám
- Grooming – učitel využívá elektronických zpráv, aby navázal neodpovídající vztahy k žákům
- Vyhledávání, prohlížení, výroba a sdílení neslušných obrázků dětí.
- Využití nevhodného obsahu YouTube k výuce

Doporučení k chování učitele online

Učitel by měl

1. vždy udržovat formální, zdvořilý a profesionální hovor při komunikaci s žáky a dbát na udržení profesionální hranice
2. využívat jen oficiální kanály komunikace (např. Škola Online), pracovní email, aby si byl jist, že se chová v souladu se školním řádem a pravidly chování

3. soukromě si nedopisovat, netelefonovat, nepsat e-maily, neposílat fotografie a dopisy osobní povahy
4. jednoznačně odmítnout studentské výzvy k 'přátelství' a rozhodně je nevyžadovat.
5. být velmi diskrétní na přátelské vztahy s rodiči. Je profesně přijatelné odmítnout takové výzvy a jemně rodičům připomenout, že pedagogické záležitosti lze řešit více formálním způsobem
6. chovat se online tak, aby nemohlo být zpochybněna vlastní profese učitele
7. uvědomit si, že žáci jsou přirozeně zvědaví na osobní život učitele a jsou velmi schopní si takové podrobnosti zjistit
8. udržovat své soukromí a neustále je prověřovat. To platí zvláště pro fotografie. Publikace fotografie na webu nezaručuje jakékoli soukromí.
9. nastavit si zákaz poznámkování k vlastním fotografiím a updatům bez souhlasu
10. bezodkladně žádat odstranění obsahu, který považujete za nevhodný ve vazbě k vaší osobě
11. opakovaně hodnotit vaše profily a také seznam těch, kteří k nim mají přístup
12. vzdělávat se v programu dalšího vzdělávání v této oblasti
13. být si vědom, že každý profesionál dbá o svůj sociální status
14. neustále mít na paměti, že online konverzace není vždy soukromá.
15. Zvažovat, kdo má přístup k vaší online konverzaci.
16. brát v úvahu, že takový příspěvek může být velmi snadno změněn a dále sdílen
17. nediskutovat s žáky, rodiči a dalšími o školních otázkách, kritizovat druhé a školu jako takovou respektovat žákovo soukromí a důvěrnost jejich sdělení
18. využívat silná hesla a pravidelně je měnit.
19. chránit mobil PIN a školní síť před potenciálním zneužitím
20. okamžitě informovat zaměstnavatele při potenciálním případě kyberšikany ze strany žáka či zjištěném případě kyberšikany vůči některému z nich.
21. informovat vedení školy o porušení školního řádu v oblasti elektronické komunikace či sociálních sítí
22. zařadit témata bezpečného virtuálního prostředí do výuky přiměřeně věku dětí
23. uplatňovat vnitřní opatření školy na úseku publikace různých médií na webu a jinde.
24. Při publikování online vždy zvažovat:
 - a. zda, jde o soukromý či profesní příspěvek
 - b. může nějakým způsobem poškodit učitele zaměstnavatele či celou profesi
 - c. zda bude takový příspěvek přijat ve svém vyznění a nebude zneužit.